

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2016

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2016

In reactie op het verzoek van het lid Karabulut tijdens het ordedebat van 21 april 2016 (Handelingen II 2015/16, nr. 80, Regeling van werkzaamheden), doe ik u hierbij een brief toekomen over de oproep van het Turkse consulaat in Rotterdam om beledigingen van president Erdoğan, Turkije of het Turkse volk te melden. Met deze brief beantwoord ik tevens de vragen van de leden Van Klaveren en Bontes en van de leden Maij en Marcouch over deze oproep.

Op donderdag 21 april bleek dat het Turkse consulaat in Rotterdam een oproep had gedaan om beledigingen aan adres van president Erdoğan, Turkije of het Turkse volk te melden aan het consulaat, inclusief naam van degenen die de belediging hebben geuit. De Nederlandse regering heeft duidelijk gemaakt dat deze actie ongepast was, omdat ons rechtssysteem voldoende waarborgen biedt: daar is geen oproep, inventarisatie of kliklijn voor nodig. Ook heeft Nederland duidelijk gemaakt pal te staan voor Nederlanders van Turkse afkomst.

Hierop heeft het Turkse consulaat laten weten dat sprake was van een misverstand. Niettemin heeft de Nederlandse regering vastgehouden aan het besluit om in Ankara protest aan te tekenen. Aangezien de Nederlandse ambassadeur op dat moment was uitgenodigd voor een gesprek op vrijdag 22 april op het Turkse Ministerie van Buitenlandse Zaken over uitlatingen in Nederland over president Erdoğan, heb ik hem geïnstrueerd om dit gesprek te gebruiken voor een duidelijk protest.

In dit gesprek zette de Turkse gesprekspartner uiteen dat Turkije zich oncomfortabel voelt over de harde taal van sommige van deze uitlatingen. De ambassadeur heeft in reactie hierop het grote belang van vrijheid van meningsuiting onderstreept en uiteengezet dat in Nederland iedereen die zich beledigd voelt daarvan aangifte kan doen. Het is dan aan het

Openbaar Ministerie om te bepalen of er een zaak is voor vervolging en aan de rechter om een afweging te maken over strafbaarheid.

De ambassadeur heeft vervolgens protest aangetekend tegen de oproep van het Turkse consulaat in Rotterdam. Hij heeft gesteld dat het de Nederlandse regering niet duidelijk is wat de Turkse overheid met deze actie beoogt te bereiken, zeker omdat het Nederlandse rechtssysteem de benodigde waarborgen biedt bij zaken rondom belediging. Hij heeft onderstreept dat Nederland geen begrip heeft voor het initiatief van het Turkse consulaat, ook niet nadat het consulaat had gemeld dat het betreffende bericht niet zo bedoeld was. Hij heeft ten slotte duidelijk gemaakt dat deze oproep in Nederland slecht is gevallen, ook bij Nederlanders van Turkse afkomst die zich geïntimideerd voelen door deze actie. In reactie hierop bevestigde de Turkse gesprekspartner dat het bericht van het consulaat was teruggetrokken en dat het zeker niet de bedoeling was geweest een hotline voor melding van beledigingen op te zetten of namen te verzamelen.

De actie van het Turkse consulaat heeft in Nederland geleid tot spanningen en wantrouwen tussen verschillende groepen. Ook vanuit dat oogpunt was deze actie ongepast. Deze zaak heeft hevige reacties opgeroepen die tot een debat op stevige toon hebben geleid. Mensen moeten in vrijheid kunnen bepalen wat ze vinden, geloven en zeggen. Het kabinet roept mensen in dit verband op naar elkaar te luisteren en elkaars mening te accepteren op basis van vrijheid van meningsuiting, en op basis van actieve tolerantie die spanningen niet verhoogt maar vermindert. Dit is nodig om met elkaar in Nederland de sociale samenhang te bewaken.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A.G. Koenders